

Extreme zeespiegelstijging zal Nederland ontvolken

Van onze redacteur

DEN HAAG – Het is onwaarschijnlijk dat Nederland zich op tijd zal wapenen tegen een extreme stijging van de zeespiegel. Consequentie is dat de lage delen van ons land, de Randstad inclusief, zullen leeglopen. Dat zeggen wetenschappers in het rapport *Dutch Responses to Five meter Sea Level Rise*.

Stcrt. 4/3

In wetenschappelijke kringen wordt rekening gehouden met een zeespiegelstijging van hooguit 90 centimeter in deze eeuw, maar er bestaan ook theorieën die een veel grotere stijging in het vooruitzicht stellen. De kans op een stijging met vijf meter is heel klein, maar dat is in de ogen van de Europese Commissie geen reden om de mogelijke effecten ervan buiten beschouwing te laten. Brussel heeft het Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM) laten onderzoeken hoe de bevolking in een worst-casescenario zou reageren.

De onderzoekers schetsen twee scenario's: het ene gebaseerd op de aanname van verdere globalisering, voortschrijdende marktwerking en hoge economische groei en het andere op tegenovergestelde ontwikkelingen. In beide scenario's wordt voorspeld dat de zeespiegelstijging er op den duur toe zal leiden dat

Noordwest- en Zuidwest-Nederland er verlaten bij komen te liggen. Experts geloven dat de laaggelegen gebieden met waterstaatkundige en andere ruimtelijke ingrepen kunnen worden beschermd tegen het wassende water, maar de onderzoekers denken dat die inspanningen zo groot en kostbaar zullen moeten zijn, dat uiteindelijk zal blijken dat het voorkomen van verliezen en schade niet opweegt tegen de prijs die ervoor moet worden betaald.

En al zou de politiek zover komen dat ze tot zulke grote investeringen zou besluiten, dan zal dat pas zijn onder druk van zich inmiddels aftekenende calamiteiten, te laat met andere woorden. Regeringen zijn volgens de onderzoekers nu eenmaal in de regel meer reactief dan pro-actief. Bescherming van heel het land tegen een stijging van vijf meter impliceert ophoging van de dijken in de lage ge-

bieden (50% van het oppervlak) met wel zes tot zeven meter. Daar zou eigenlijk nu een begin mee moeten worden gemaakt, hoe onzeker de noodzaak ervan ook is. Hetzelfde geldt voor een minder ingrijpende strategie: bedijking van alleen de Randstad (terwijl de lage gebieden daarbuiten worden opgegeven).

De politiek heeft geen aandacht voor het worst-casescenario; uit die hoek zijn volgens de onderzoekers geen initiatieven te verwachten. Dat heeft niet alleen met kortetermijndenken te maken, maar ook met het feit dat overheden een samenleving niet zullen wapenen tegen gevaren zolang de samenleving niet overtuigd is van het bestaan van die gevaren.

Van het bedrijfsleven is het meeste initiatief te verwachten, stellen de onderzoekers. Topmanagers en commissarissen zullen tijdig beslissingen nemen, bijvoorbeeld om investeringen stop te zetten of te verhuizen. Multinationals, die nu nog in de Randstad zetelen, zullen oostwaarts verhuizen, bijvoorbeeld naar het Knooppunt Arnhem-Nijmegen. Of zelfs uitwijken naar het buitenland, Normandië om maar wat te noemen. En ook burgers zullen emigreren.